

Cuprins

Cuvânt-înainte	7
1. INTRODUCERE	9
1.1. Tema	9
1.2. Starea cercetării	24
1.3. Metoda cercetării	39
1.3.1. Câteva caracteristici literare ale publicațiilor lui Șaguna	40
1.3.2. Metoda prezentării de față	44
1.4. Scopul expunerii	44
2. ANDREI ȘAGUNA — O BIOGRAFIE	47
2.1. Nașterea și copilăria la Mișcolț. Studiile gimnaziale și universitare la Pesta	48
2.2. Formarea bisericească, ieromonah și profesor la Carloviț și Vîrșeț	58
2.2.1. „Spiritul timpului” și ierarhia de la Carloviț în contextul iluminismului iosefin (târziu), al liberalismului și mișcărilor de emancipare din jurul anului 1848	62
2.2.2. „Spiritul timpului” în Ungaria și mișcarea de autonomie catolică	68
2.3. Vicar general, episcop și mitropolit al românilor ortodocși din Ardeal și Ungaria	75
2.3.1. Alegerea și hirotonia ca episcop	82

2.3.2. Primul Sinod diecezan ortodox (1850) . . .	90
2.3.3. Episcop în deceniul neoabsolutismului vienez	94
2.3.4. Al doilea și al treilea Sinod diecezan (1860 și 1864)	103
2.3.5. Relațiile lui Șaguna cu Biserica Ortodoxă din Moldova și Țara Românească	114
2.3.6. Andrei Șaguna și Jakob Rannicher	123
2.3.7. Primul Congres Național-Bisericesc român (1868)	131
2.3.8. Ultimii ani de viață	136
3. SFÂNTA SCRIPTURĂ — BAZĂ A GÂNDIRII TEOLOGICE ȘI ACȚIUNII BISERICEȘTI ALE LUI ANDREI ȘAGUNA .	139
3.1. <i>Biblia</i> de la Sibiu	141
3.2. Controversa lui Șaguna cu Ion Heliade-Rădulescu	152
3.3. Mitropolitul Andrei Șaguna și edițiile românești ale Societății Biblice Britanice și pentru Străinătate .	157
3.4. Andrei Șaguna și mișcarea ecumenică pentru citirea Bibliei	166
3.5. Sfânta Scriptură și Cuvântul lui Dumnezeu	169
3.6. Funcția hermeneutică a citatelor biblice	177
3.7. Sfânta Scriptură și dreptul sau unica Lege a lui Dumnezeu în Biserică	179
3.8. Opera canonică a lui Andrei Șaguna	185
3.8.1. <i>Elementele dreptului canonic</i> (1854, 1855) .	186
3.8.2. <i>Compendiul</i> (1868)	188
3.8.3. Ediția rusă a <i>Compendiului</i> (1870–1872) . . .	192
3.8.4. <i>Enchiridionul</i> (1871)	196
3.8.5. Interpretarea dată de Șaguna <i>ethnos</i> -ului din canonul 34 apostolic	200
4. BISERICA — ORGANISM VIU	209
4.1. „Organism” și „organic” în discursul filozofiei politice a secolului XIX	211
4.2. Trăsăturile fundamentale ale înțelegerii ortodoxe a Bisericii în spațiul monarhiei habsburgice	216
4.3. Receptarea timpurie a lui Homiakov în Ortodoxia din Austria	220

5. LINIILE PRINCIPALE ALE ECLEZIOLOGIEI	
MITROPOLITULUI ȘAGUNA	225
5.1. Fundamentarea biblică	227
5.2. Funcția armonică a „elementului personal și social” în organismul Bisericii	229
5.3. <i>Statutul Organic</i> al Bisericii Ortodoxe din Transilvania	230
5.4. Laicii în Biserică	239
5.5. Libertatea și autonomia Bisericii în stat	244
5.6. Mitropolie românească sau Biserică națională românească	248
6. CONCRETIZĂRI ALE REFORMELOR LUI ȘAGUNA — EXEMPLUL FORMĂRII PREOȚILOR ȘI ÎNVĂȚĂTORILOR	253
7. EVALUARE CRITICĂ ȘI PROSPECTIVĂ	259
7.1. Evaluare critică a ecleziologiei „organice” a lui Andrei Șaguna în orizont ecumenic	259
7.2. Semnificația reformelor lui Andrei Șaguna pentru Biserica Ortodoxă Română	268
8. IZVOARE ȘI BIBLIOGRAFIE	273
8.1. Izvoare din arhive (inedite)	273
8.2. Lucrări și publicații ale lui Andrei Șaguna	276
8.3. Ediții ale Bibliei	279
8.4. Alte surse	280
8.5. Literatură auxiliară	282
8.6. Literatură secundară	283